

P. Ing. Aleš Opatrný

Příprava ke svátosti smíření

Někdo se zpovídá často a trápí ho jednotvárnost tohoto konání. Jiný se zpovídá méně často a mnohdy neví, z čeho se vlastně zpovídat. A potom jsou ti krásní vyhlížení a očekávaní „marnotratní synové“ navracející se z dálky, kteří se chystají ke smíření s Bohem po létech nebo desetiletích...Každý přichází z jiné situace, ale všichni mají stejný úkol: setkat se s odpouštějícím Kristem v církvi tak, aby odešli osvobozeni a uzdraveni. Předkládaný sešitek má být pomocí k tomu, aby se tak stalo. Nabízí nejdřív několik myšlenek pro orientaci, ze kterých si každý může vybrat to, co pro svou situaci právě potřebuje. Dále základní vysvětlení jednotlivých částí svátosti pokání, jak je uvádí liturgická kniha „Obřady pokání“. A potom obsahuje čtyři pomůcky ke zpytování svědomí - „zpovědní zrcadla“ pro dospělé – dvě všeobecná a dvě zvláštní (pro manžele a pro motoristy). Nejsou to vyčerpávající katalogy hříchů, jsou to skutečně zrcadla. Mají jen pomoci k tomu, aby se člověk pravdivě viděl, poznal a tak mohl upřímně hledat u Krista pomoc a záchranu tam, kde jí skutečně potřebuje, a tak zlepšit svůj život.

P. ThLic. Aleš Opatrný, ředitel Pastoračního střediska

POKÁNÍ

Není nic podivuhodného na tom, že se člověk cítí někdy lépe, někdy hůře. Na každého z nás působí řada vlivů. Nejen zdravotní stav a třeba počasí, ale také naše vnitřní vyrovnanost i vnější okolnosti, které nás právě zasahují. Všechny moudré příručky duchovního života říkají, že si člověk nemá těchto nálad a rozpoložení příliš všímat, že se jimi nemá nechat poutat.

Mohou ale nastat situace, kdy se ani v modlitbě, ani v křesťanském společenství nebudeme cítit dobře a to proto, že nám bude překážet náš hřích. Ježíš je zla zcela prost, a tak člověk, který ví, že udělal v lidských vztazích nebo ve vztahu k Bohu nějakou hrubku, se před ním necítí nejlépe. A také mezi ostatními křesťany je mu třeba trapně.

Pokud si svou vinu přizná, a proto se potom neodvažuje Ježíše v modlitbě oslovit, nebo přijít mezi křesťany, je to sice od něho velmi poctivé, ale přece jen to není správné. V evangeliích vidíme, že Ježíš nikde nestíral rozdíl mezi dobrem a zlem, že nemával nad hříchem rukou, ale že současně nikdy nebyl tvrdý vůči hříšníkům, kteří svou hříšnost uznávali. Naopak, vyhledával je a pomáhal jim a několikrát dal jasně najevo, že přišel právě kvůli nim, aby je přivedl k Otci. Chtěl obrácení lidí - pokání.

Toto slovo je známé, ale v obecném používání je často znetvořené. „Za pokání“ jde někdo navštívit nepříjemného člověka, udělá práci, kterou už tři týdny odkládá, protože se mu do ní nechce... Jistě, pokání začíná tím, že dáme do pořádku to, co svými silami dát do pořádku můžeme, ale pokání není jen to, a už vůbec to není věc hlavně nepříjemná.

Co je tedy pokání? Je to změna, při které se člověk vrací tam, kam patří, když se pokáním vrací k Otci. Teprve potom jde o uskutečnění takového obrácení, k němuž jsme v evangeliu vyzýváni, a které je zcela plasticky zobrazeno v podobenství o návratu ztraceného syna. Člověk, ponechaný se svými hříchy sám sobě, to je postava sice pravdivá, ale vlastně tragická. Tak si v životě stojí (všechna čest, ovšem!) každý poctivý nevěrec. Křesťan není této poctivosti zbaven. Ale má možnost, protože díky víře „vidí dál“, dojít se svými hříchy tam, kde je přijat. A vede jej tam právě Ježíš, ten, který nepřišel povolat spravedlivé, ale hříšníky, který hříšníky přijímal a k pohoršení jiných s nimi jedl, který k nim přišel jako lékař k nemocným. Takto nám tedy může být Ježíš, spravedlivý a bezhříšný, blízký i v našich vinách - jako ten, kdo je se svou laskavostí nablízku každému, kdo se ocitne v neštěstí hříchu a ví o tom a nedělá z hříchu přednost či nicotnost.

A zpovědník při svátosti smíření? To je především znamení. Jeho naslouchající ucho a pro jiné mlčící ústa jsou znaméním přijímající a léčící lásky Boží, která chce člověka uzdravit a zachránit, ne odmítnout, odsoudit nebo pohanět. A je také znaméním církve, v níž se hříšník může cítit špatně, ale

kteřá ho ve jménu Ježíšově svou vírou a modlitbou objímá a doprovází na cestě pokání, a do níž se odpuštěním uzdravený člověk vrací jako její zdravá, „práce schopná“ a plnoprávná součást.

Mnoho lidí se domnívá, že napřed dělají pokání, a teprve potom se k Bohu přibližují. To je omyl. Člověk může dělat pokání jen tehdy, když ho zasáhla Boží láska, projevená v Kristu Ježíši, když skutečně věří evangeliu.

Když se zadíváme do evangelia, vidíme, že pokání není nikdy čin ve smyslu „něco za něco“ (udělej to a to, a budeš ospravedlněn, očištěn, bude ti odpuštěno). Pokání je věc víry, a proto je to věc vztahu. Jde o vztah naší důvěry Bohu a jde o nápravu vztahu mezi námi a Bohem. A z evangelia je také jasné, že tuto nápravu koná především Bůh sám, i když ne bez člověka. Ovšem člověk sám by jí nikdy nevytvořil. Tedy ne tak, že je jen „na mně něco očištěno“ a proto mohu jít k přijímání, ale protože jsem uvěřil Ježíši, vracím se s ním k Otci. A vracím se s ním současně plně mezi křesťany, do církve, kterou vlastně každým špatným jednáním, myšlením, chtěním, zraňuji a vzdaluji se od ní. Proto mám po smíření právo chovat se jako křesťan, tedy volně a s důvěrou přistupovat k Otci, když věřím v Krista, modlit se v plné jednotě s ostatními, být s nimi hostem u stolu, k němuž nás Ježíš jakožto své učedníky zve. Samozřejmě, že Božím odpuštěním „je duše očištěna“, ale tomu nelze rozumět tak, jako když se dají vyčistit šaty, ale tak, jako když se smíří a sjednotí rodina po nedorozumění.

Z toho všeho je jasné, že celé smíření začíná mnohem dříve, než člověk přikročí ke svátosti smíření, že je to víc, než podrobné nalezení a vyjmenování hříchů - že je to cesta, a to cesta velmi šťastná, i když ne vždycky lehká.

P. Aleš Opatrný

* * *

ZPOVĚĎ

Křesťana ohrožují v jeho postoji ke zpovědi dvě úskalí. Buď je v jeho očích zpověď znehodnocena, zredukována na zastaralý ritus, jemuž se podrobuje čím dál víc jen proto, že je ponoukán jakýmsi zbytkem legalismu, nebo uznává její potřebu jen z neurčitěho strachu a pro znovunabytí ryze lidského klidu. V tom i onom případě ztratil se hluboký smysl zpovědi tím, že byla snížena úroveň čistě lidské praxe, místo aby v účinném znamení svátosti víra viděla setkání s Ježíšem Kristem Vykupitelem.

- Jdeš-li ke zpovědi, myslíš nejprve: co mu řeknu?
Pak: co si asi pomyslí?
A konečně: co mi řekne?
Mysli však především na to, s kým se setkáváš a co dostaneš.
- Děláš víc povyku kvůli hříchům, které přinášíš, a velmi málo kvůli spásonosné lásce, která je ti dána.
- Jestliže Ježíš Kristus přišel na Zem, trpěl, zemřel a vstal z mrtvých, je to hlavně proto, aby zvítězil nad hříchem.
Zpovídat se, to znamená přijmout svátost pokání, a přijmout svátost pokání znamená potkat Ježíše Krista a spojit se s Ním v tajemství Jeho smrti a Jeho vzkříšení.
- Prvotním hříchem se lidé odloučili od Boha a odloučili se jeden od druhého.
- Křtem se rozhodli spojit se s Ježíšem Vykupitelem a v Ném se znovu stát syny Otce a bratry mezi sebou.
- Kdykoliv přijímáš svátost pokání znovu se rozhoduješ pro Ježíše Krista, znovu se ponořuješ ve svůj křtu, a tím obnovuješ nebo zesiluješ zlomená nebo uvolněná pouta s Otcem a se svými bratry.
- Abys každého dne ráno vstával, musíš se vždy znovu namáhat, abys pracoval, musíš pokaždé znovu vzít do ruky své nářadí, abys miloval, musíš si každého dne odříkat.
Tvoje odříkání hřichu a tvé přilnutí ke Kristu nejsou – bohužel – definitivní. Skrze svátost pokání musíš se často vracet k pramenům svého křtu, abys obnovil svou volbu.
- Proč se mám zpovídat? Začnu zas znova!
Právě proto se musíš zpovídat, neboť přijmout svátost pokání znamená přijmout celou

vítěznou sílu Vzkříšení.

Ale jak ji promarním!

Ne, neboť padneš-li znovu, padneš aspoň stoupaje.

Smrtí Ježíše Krista je získáno odpuštění tvých hříchů. Nemusíš je znovu získávat, stačí, abys je svobodně přijal.

Otec marnotratného syna čekal, aby mu odpustil. Bylo však třeba, aby se syn vrátil.

Bůh tě potřebuje, aby uvedl Své vykoupění do tvého srdce a do světa.

Každý dostane tolik milostí, kolik jeho duše může unést.

Všem je nabídnuto totéž nekonečné vykoupění, ale pro každého stupeň otevřenosti odměňuje toto dobrodiní.

- Čím více uznáváš, že jsi hříšník
Čím víc trpíš za svůj nedostatek lásky,
Čím víc prahneš po odpuštění,
Tím víc se ti dostane milosti vykoupění.
- Jak chceš hledat nové řešení matematického problému, když jsi předem nezjistil, zda jsi při počítání neudělal chybu?
- Ježíš Kristus již na kříži vzal na sebe všechny tvé hříchy. Ale protože jsi svobodný, musíš je dnes svobodně předat.
- Tvé hříchy musí vystoupit před očima tvého svědomí, musíš je uznat, přijmout, abys je mohl skutečně předat Kristu Vykupiteli.
- Zpověď je tajuplná výměna. Ty předáváš všechny své hříchy Ježíši Kristu a On ti dává celé Své vykoupění.
- Kontroluješ-li své účty jednou za rok, jen stěží najdeš své chyby.
- Mnozí lidé jsou pro ostatní obtížní, aniž to pozorují, neboť jim chybí jemnocit.
- Nevidíš-li své chyby, je to proto, že nedáváš dost pozor, ale především proto, že tvá láska není dost hluboká a pronikavá.
Oškřivost hříchu se měří před Bohem a ne před tebou.
- Jen cvičení opravdové revize života ti umožní, aby ses lépe poznal. Budeš-li ve svém životě jasněji odhalovat výzvy Ježíše Krista, jasněji uvidíš i své zdráhání.
- Pozoruješ, co jsi udělal zlého, hledej také, co jsi opomenul udělat dobrého.
- Čím více miluješ, tím spíše odhalíš nedostatky své lásky.
- Hřích představuje roztržku s Bohem, je však zároveň roztržkou se všemi tvými bratry v Církvi.
- Tvůj návrat nemůže být tajenou událostí, zažitou jen v hloubi srdce. Je veřejným návratem do Církve.
- Nezpovídáš se jen Bohu samému, nýbrž... „blahoslavené Marii Panně, všem svatým a tobě Otče...“, knězi, který jako sluha Ježíše Krista je také svědkem obce.
- Odmítl bys poklad proto, že ruka, která ti ho podává, se ti nelíbí?
- Co záleží na tom, jak kněz vypadá, když ve svých rukou drží smrt a vzkříšení Ježíše Krista?
- Máš právo si vybrat zpovědníka; nemáš právo vynechat jedinou zpověď proto, že ti kněz nahání strach, nebo že se ti nelíbí.
- V Církvi se dobro nebo zlo v srdci jednoho z jejích členů přenáší vždy na celé tělo.
Přijmeš-li svátost pokání, daruješ všem svým bratrům nový rozkvět čistoty a lásky.
- Ti, kteří jsou bezprostředně a podle plánu Prozřetelnosti kolem tebe, získávají – jako první dobrodiní svátosti, kterou přijímáš. Předáváš jim Krista Vykupitele.
- Čím více budeš pozorností, vzájemným poznáváním a láskou spojen se svým prostředím, tím více budeš moci – skrze svátost pokání – přinášet Kristu hříchy tohoto prostředí a tím více budeš moci přinášet svému okolí Kristovo vykoupění.
- Bojuješ-li proti nedostatku spravedlnosti v práci, lásky v rodině, bratrství v domě a čtvrti, míru ve světě, bojuješ-li proti nedostatečným mzdám, proti analfabetismu, hladu na světě... nezapomínej, že všechno toto zlo je plodem hříchu a že každý hřích, má-li být zničen, potřebuje Vykoupění.
- Zpovídáš-li se, aniž bys proti hříchu bojoval v sobě i ve světě, nikdy zlo nepřemůžeš, bojuješ-li proti zlu v sobě a ve světě, aniž by ses zpovídal, nezvítězíš.
Neboť jediný nekonečně účinný prostředek jak přemoci hřích spočívá v tom, že se všemi svými silami bijeme o to, abychom ve svátosti pokání přijali jediného vítěze nad zlem – Ježíše Krista

Michel Quist

SVÁTOST POKÁNÍ A JEJÍ ČÁSTI

Kristův učedník, který se dopustil hříchu a z popudu Ducha svatého přistupuje k svátosti pokání, se má především celým srdcem obrátit k Bohu. Toto niterné obrácení srdce, které v sobě zahrnuje lítost nad hříchem a předsevzetí vést nový život, je vyjádřeno zpovědí církvi, patřičným zadostičiněním a polepšením života. Bůh pak udělí odpuštění hříchů prostřednictvím církve, která působí skrze službu kněží.

a) Lítost

Mezi kajícíkovými úkony stojí na prvním místě lítost, která je „bolestí duše nad spáchaným hříchem a jeho odsouzením, spojeným s předsevzetím už nehřešit“. „Kristovu království se totiž přibližujeme pouze vnitřní proměnou celého člověka (metanoia), která působí, že jsme zasaženi tou Boží svátostí a láskou, která se v poslední době projevila na Synu a která nám byla plně uštěďena (srov. Žid. 1,2; Kol 1,19 aj.; Ef 1,23 aj.), a začneme přemýšlet, soudit a pořádat svůj život.“ Na této lítosti srdce závisí pravdivost pokání. Obrácení má totiž zasahovat člověka v jeho nitru, aby mu den ze dne dodávalo většího světla a uvádělo ho do stále většího souladu s Kristem.

b) Vyznání

Ke svátosti pokání patří vyznání hříchů, které vychází z pravdivého sebepoznávání před Bohem a z lítosti nad hříchy. Toto vnitřní zpytování svědomí a navenek projevené vyznání se má odehrávat ve světle Božího milosrdenství. Vyznání vyžaduje od kajícíka vůli otevřít své srdce Božímu služebníku; a od služebníka se vyžaduje duchovní soud, který koná na místě Kristově, a na základě moci klíčů pronáší rozsudek odpuštění nebo zadržení.

c) Zadostičinění

Pravé obrácení se dovršuje za viny, polepšením života a náhradou škody. Úkon a míra zadostičinění mají být přiměřené jednotlivým kajícím, aby každý napravil řád, který porušil a aby byl léčen lékem zaměřeným právě na uzdravení jeho choroby. Je třeba, aby uložené pokání bylo opravdu lékem proti hříchu a aby nějakým způsobem působilo obnovu života. Tímto způsobem kajícík „nedbá na to, co je za ním“ (Flp3,13), začleňuje se znovu do tajemství spásy a napíná své síly, aby dosáhl toho, co je před ním.

d) Rozhřešení

Hříšníkov, který ve svátostné zpovědi vyjevil služebníku církve své obrácení, uděluje Bůh odpuštění skrze znamení rozhřešení a tím je svátost pokání dokonána. Podle Božího uspořádání díla spásy, v němž se viditelně projevila dobrota Boha, našeho spasitele, a jeho láska k lidem, chce nám Bůh skrze viditelná znamení udílet spásu a obnovovat porušenou smlouvu.

Ve svátosti pokání tedy Otec přijímá syna, který se k němu vrací, Kristus bere ztracenou ovci na ramena a odnáší ji zpět do ovčince a Duch svatý znovu posvěcuje svůj chrám a plněji v něm prožívá, což se pak projeví obnovenou nebo vroucně prožívanou účastí u stolu Páně, takže nad dítětem, které se z dálky vrátilo zpět, je veliká radost na hostině Boží církve.

Nutnost a užitečnost této svátosti

Jako hřích zasahuje různé a četné rány v životě jednotlivců i společenství, tak rozmanité jsou i léčivé účinky pokání. Ti, kteří se těžkým hříchem vyloučili ze společenství Boží lásky, jsou svátostí pokání znovu povoláváni k životu, který ztratili. A ti, kdo denně zakoušejí svou křehkost a upadají do hříchů lehkých, opětovaným přistupováním k svátosti pokání sbírají síly, aby dospěli k plné svobodě Božích dětí.

a) Aby věřící přijal spásonosný lék svátosti pokání, má podle ustanovení milosrdného Boha vyznat knězi všechny těžké hříchy, i jednotlivě, jichž si je po zpytování svědomí vědom.

b) Mimoto je velmi užitečné často a horlivě přistupovat k této svátosti i kvůli lehkým hříchům. Není to totiž pouze jakési rituální opakování nebo jenom nějaké psychologické cvičení, ale je to trvalá snaha uskutečňovat v životě milost křtu, aby tím, že prožíváme na svém těle Ježíšovo umírání, byl na nás stále patrnější i Ježíšův život. Ať se kající v takovýchto zpovědích, v nichž se obviňují z lehkých hříchů, snaží niterněji Kristu připodobňovat a pozorněji naslouchat hlasu Ducha.

Aby tato svátost spásy na ty, kdo věří v Krista svou mocí skutečně působila, je nutné, aby zapouštěla kořeny v celém jejich životě a aby je pobízela k horlivější službě Bohu a bratřím.

Proto je udílení této svátosti vždy úkonem, jímž církev vyznává svou víru, děkuje Bohu za svobodu, ke které nás osvobodil Kristus, nabízí svůj život jako duchovní oběť k chvále Boží velebnosti a spěchá vstříc Kristu.

Z liturgické knihy Obřady pokání - úvod

O ZPYTOVÁNÍ SVĚDOMÍ

Chci-li zpytovat svědomí, měl bych alespoň čas od času uvážit, proč a jak to dělám. K tomu mají napomoci následující body k zamyšlení:

- 1. Proč zpytuji svědomí:**
protože je to nařízeno?
k podpoře mého pocitu spravedlnosti (farizej a celník!)
abych měl sebe stále pod kontrolou?
Na každém z těchto motivů něco je, ani jeden není absolutní.
- 2. Zpytování svědomí by mělo být součástí rozhovorů, které vedu:**
s Bohem (modlitba, Písmo)
sám se sebou (jsem za sebe odpovědný, vnímám své rozpoložení)
s bližními, a to nejen slovy (vnímám jejich reakce)
- 3. Základem pro mé úvahy** nemají být v první řadě hříchy, ale vědomí mé velikosti jako křesťana a z něho plynoucí závazky.
„Uvědom si, křesťane, svou důstojnost. Stal ses spoluúčastným na božské přirozenosti, nevracej se tedy hanebným chováním do starého ponížení. Nezapomínej, jaké hlavy a jakého těla jsi údem. Pamatuj, žeš byl vyrván z moci temnot a přenesen do světla království Božího.“ (sv. Lev Veliký)
- 4. Co hledám?**
hříchy (jednotlivosti)?
dobré činy?
výmluvy a omluvy?
kontrolu své cesty?
- 5. Jak poznám, co je zlé a co je dobré?**
desatero
morálka
zpovědní zrcadlo
modlitba (Duch svatý)
Boží slovo (zejména Mt 5-7, 1 Kor 12-13, Gal 5, Ef 4-6)
reakce druhých lidí
- 6. Proč mohu být a jsem v některých ohledech slepý?**
A kdo a co mne z toho může léčit (úloha bližních)
Vždy odlišit a vnímat: činy - motivy - kořeny.

Závěrečná rada:

- hříchu lituj hned
- cestu kontroluj občas
- nad závěrem dne se zastav, uznej dobré a zlé, děkuj a pros za odpuštění
- jednou za 1-2 měsíce se zpovídej
- v ročních exerciciích si udělej „hloubkovou kontrolu“

POMŮCKA KE ZPYTOVÁNÍ SVĚDOMÍ I.

Při zpytování svědomí před svátostí pokání je dobré si nejprve položit následující otázky:

1. Přicházím ke svátosti pokání proto, poněvadž upřímně toužím po očistě, obrácení a obnově svého života a po hlubším společenství s Bohem? Nebo vidím ve svátosti pokání jen zatěžující povinnost, kterou splním co možná nejméně často?
2. Zapomněl jsem při poslední zpovědi těžké hříchy nebo je zatajil?
3. Vykonal jsem uložené pokání, pokusil jsem se napravit způsobené bezpráví? Uskutečnil jsem alespoň nějak předsevzetí změnit svůj život podle evangelia?

Každý má zkoumat svůj život ve světle slova Božího.

I. Ježíš říká: „Milovat budeš Pána, Boha svého, z celého srdce.“

1. Je můj život zaměřen tak na Boha, že jej miluji jako svého Otce nade vše a věrně tak dodržuji jeho příkázání? Nebo se starám především o věci tohoto světa? Mám pravý vnitřní postoj u všeho, co dělám?
2. Věřím pevně v Boha, který k nám promluvil ve svém Synu? Držím se pevně učení církve? Starám se o své další vzdělání ve víře slyšením Slova Božího, čtením Písma, účastí na bohoslužbách mimo neděli (podle mých skutečných možností a potřeb)? Odmítám to, co mé víře škodí? Hlásím se poctivě a beze strachu k víře v Boha a ke své církvi? Počínám si v soukromém i veřejném životě skutečně jako křesťan?
3. Jak jsem na tom se svou denní modlitbou? Je má modlitba osobním rozhovorem s Bohem, nebo jen vnějším zvykem? Přináším svou práci, své radosti i bolesti před Boha? Obracím se k němu v pokušeních?
4. Ctím a miluji jméno Boží, nebo zarmucuji Boha klením, křivou přísahou, lehkomyšlným a zbytečným vyslovováním jeho jména? Mám dost úcty k Panně Marii a ostatním světcům?
5. Zúčastnil jsem se v neděli a ve svátek pozorně, s opravdovou účastí a zbožností celé mše svaté? Splnil jsem příkázání o velikonoční zpovědi a přijímání?
6. Starám se o něco víc nebo důvěřuji něčemu víc, než živému Bohu? Nejsem vlastně jako pohan, když věřím pověře, spiritismu, magickým praktikám. Nejsem jako pohan v tom, že se nade vše starám o získávání a udržování věcí (chata, auto, koníček, který je důležitější než Bůh)?

II. Ježíš říká: „Milujte se navzájem, jako jsem já milovat vás.“

1. Miluji skutečně své bližní? Nebo jich jen využívám k dosažení svých cílů? Jednám s nimi tak, jak chci, aby bylo jednáno se mnou? Nedal jsem jim svými řečmi nebo svým chováním pohoršení?
2. Přispěl jsem ve své rodině trpělivostí a pravou láskou k tomu, aby se v ní všichni dobře cítili? Mám správný vztah k rodičům (poslušnost - jsem-li nedospělý, péče o ně v dospělosti)? Jak se jako otec nebo matka starám o křesťanskou výchovu svých dětí? Pomáhám jim dobrým příkladem a správným užíváním rodičovské autority? Byl jsem své manželce (manželovi) vnitřním postojem i vnějším chováním věrný (á)?
3. Jsem hotov dělit se s těmi, kteří vlastní méně než já? Zastávám se podle možností těch, kteří jsou nějakým způsobem poškozováni? Pomáhám tomu, kdo je v nějaké nouzi? Pohrdám svými bližními: zvláště chudými, slabými, hloupými, starými, příslušníky jiných národů a ras (cikáni!)?
4. Jsem si vědom úkolů, které na mne byly vloženy biřmováním? Podílím se aktivně podle svých možností na životě farnosti? Beru na vědomí velké úkoly církve i světa a modlím se za ně? (Např. Za jednotu církve, za misie, za spravedlnost a pokoj).
5. Starám se také o blaho společenství, v němž žiji nebo pracuji, nebo jsem jen zaměstnán sám sebou? Podporuji tam, kde mohu, spravedlnost, veřejnou mravnost, svornost a lásku ve společnosti? Plním své povinnosti občana (pracovníka, spolunájemníka apod.)?
6. Plním své pracovní povinnosti poctivě a svědomitě, se snahou prospět společnosti? Nepodvádím nebo nešidím někoho, kdo pro mne pracuje?

7. Jednám s lidmi, vybavenými autoritou, s pravdivou a správnou úctou (ani ne sprostě, ani ne podlézavě)?
8. Využívám postavení a moci, které jsou mi svěřeny, ke službě a k dobru druhých, nebo je užívám jen k vlastnímu prospěchu?
9. Byl jsem pravdivý a diskrétní, nebo jsem někoho poškodil lží, pomluvou, nactiutrháním, strohým odsudkem, vyzrazením svěřeného tajemství?
10. Poškodil jsem život, zdraví, čest, dobrou pověst, majetek druhého člověka? Radil jsem k interrupci nebo při ní spolupůsobil? Zničil jsem společenství s druhými sporem, nepřátelstvím, hněvem, pohaněním? Neodmítl jsem z egoismu svědčit ve prospěch nevinného?
11. Kradl jsem, nebo poškozoval cizí majetek nebo se nespravedlivě obohatil? Vrátil jsem, co mi nepatří a nahradil škodu, pokud jsem ji způsobil?
12. Byl jsem ochoten kvůli Kristu odpustit a smířit se, když mi bylo neprávem ublíženo? Nebo jsem živil hněv a nechtěl jsem odložit myšlenky na pomstu?

III. Ježíš říká: „Budte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec“.

1. Co určuje základní směr mého života? Žiji z naděje na věčný život? Starám se o svůj duchovní růst modlitbou, čtením a rozvažováním Písma, přijímáním svátostí a ukázkováním sebe sama? Chci bojovat proti svým chybám, proti špatným sklonům a vášním, jako je třeba závist nebo neúměrné konzumace jídla a pití? Nejsem pyšný a vychloubavý, domýšlivý před Bohem? Nepodceňuji druhé lidi a nepovažuji se vždy za lepšího, než jsou druzí? Nechci vždy prosazovat jen svou vůli? Nepohrdám svobodou a právy druhých?
2. Jak zacházím s „hřivnami“, které mi Bůh svěřil? Se svým časem, se svými silami, se svými zvláštními dary? Používám je ke stále dokonalejšímu sebeuskutečnění? Nebo jsem líný a nečinný?
3. Dokáži trpělivě snášet bolesti a životní nepříjemnosti, abych ve svém životě „doplňoval míru Kristových útrap“? Dodržuji postní příkázání?
4. Jsem si vědom toho, že mé tělo a mé smysly jsou chrámem Ducha svatého a že mají být vzkříšeny ke slávě? Jsem si vědom toho, že mají být znamením oné věrné lásky boží k lidem, která je ve svátosti manželství tak zřejmá? Opatruji proto své tělo i své smysly v čistotě a kázni? Nebo je pošpiňuji nevhodnými řečmi, myšlenkami, žádostmi nebo činy? Podléhám pohlavnímu pudu, aniž jej zaměřuji k dobrému, tj. k ryzímu a ohleduplnému uplatnění v manželství? Zaplňoval jsem své myšlení nevhodnou četbou, rozhovory, sledováním špatných pořadů, věcmi, které narušují mou vnitřní rovnováhu a zbytečně dráždí pohlavní pud? Svedl jsem nevhodným chováním jiné ke hříchu? Zachoval jsem v manželském životě mravní zákon?
5. Jednal jsem proti svému svědomí? Ze strachu před lidmi nebo z pokrytectví?
6. Snažil jsem se žít podle zákona Ducha a snažil jsem se uskutečňovat svobodu Božích dětí, nebo jsem se nechal zotročit svými vášněmi?

POMŮCKA KE ZPYTOVÁNÍ SVĚDOMÍ II.

1. Vztah k Bohu - základní postoj

Jaká je naše víra? Věřím v jediného pravého Boha, v Ježíše Krista, našeho Vykupitele a v Ducha sv., který nás má osvěcovat v celém našem životě?

Směřuje můj život k cíli, k němuž mne Bůh volá - „Budte dokonalí, jako je váš Otec v nebesích dokonalý“?

Chci přijmout vůli Boží, jak se modlím v Otčenáši, nebo prosazuji svou vůli? Umím prosit za dar víry?

2. Vztah k Božímu slovu

Snažím se žít z Kristova evangelia? Čtu proto Písmo sv., abych poznal co Kristus ode mne žádá? Prohlubuji pravidelně své náboženské vzdělání?

3. Vztah ke svátostem

Jsem přesvědčen, že smíření s Bohem ve svátosti pokání je vstupní branou k co nejbližšímu spojení s Pánem? Poznávám ve sv. přijímání příležitost prohlubovat neustále tento kontakt s živým Bohem? Využívám rád a s velkou láskou této možnosti?

4. Vztah ke mši sv. a k modlitbě

Jak prožívám sváteční den? Jaké místo má modlitba v mém životě? Dokáži modlitbou nejenom prosit, ale také děkovat a myslet na jiné? Najdu si čas na osobní rozhovor s Bohem, snažím se poznávat, co Bůh ode mne žádá? Nejednám nikdy v životě zbaběle?

5. Vztah k bližním - všeobecně

Můžeš říci upřímně, že miluješ druhého jako sám sebe? Nepřehlížíš vědomě či nevědomky druhého? To zn. uvědomuješ si, že ten druhý, ať je kdokoliv, je člověk stvořený k obrazu Božímu?

Neodpíráš ze sobeckých důvodů druhému službu? Nevyhledáváš jen ty lidi, kteří ti mohou přinést jenom výhody? Mluvíš druhým pravdu, nelžeš jim vědomě v závažných věcech? Máš smysl pro spravedlnost? Tedy přeješ každému, co mu patří? Neodsuzuješ své bližní?

6. Vztah k rodině

Máš opravdový smysl pro pravou lásku, mírnost a jednotu? Panuje ve vaší rodině úcta, pomoc, porozumění? Hledáš pomoc Boží? Snažíš se poznávat, jaké má Bůh plány s tvým domovem a rodinou? Snažíš se podle těchto úmyslů Božích opravdu žít? Modlíš se někdy společně v rodině? Chodíš pokud je to možné společně na mši sv.?

7. Vztah k dětem

Nedíváš se na děti jen jako na břemeno? Nechceš mít víc dětí, aby se nesnížila životní úroveň rodiny? Přemýšlíš o to, že nestačí vychovávat děti tak, jak jsi byl sám vychován? Jsi schopen dát svým dětem jasnou životní linii? Uvědomuješ si, že ve výchově záleží hlavně na tvém osobním příkladu? Nevedeš své děti k sobectví? Nejednáš s malým dítětem jako s nemluvnětem, s dospívajícím jako s dítětem, s mladým mužem jako s dospívajícím? Neovlivňuješ své dítě, které se chystá uzavřít sňatek při volbě budoucího partnera do té míry, že na něho děláš nátlak? Důvěřuješ svému dítěti? Respektuješ jeho svobodu? Vedeš děti k pravému náboženskému životu?

8. Pro staré a nemocné

Užíváš svého volného času, nabytého vzdělání i svých styků také ve prospěch druhých? Nepropadl jsi lakotě? Nejsi zatrpklý? Nedáváš ostatním najevo svou vnitřní nevyrovnanost, hlavně těsně po té době, když jsi odešel do důchodu? Nezapomínáš, že tato doba tvého odpočinku je doba přípravy, abys mohl předstoupit před samotného Boha?

Jak se dovedeš vyrovnat se svou nemocí? Nejsi soustředěný stále na svou nemoc? A neděláš z ní předmět svých hovorů a úvah? Nejsi náročný k svému okolí a nezapomínáš, že ono trpí tím, že jsi nemocný? Izoluješ se od druhých z vlastní vůle víc, než je nutné? Nehledáš únik v samotě a nezapomínáš, že nemoc má sloužit také k duchovnímu povznesení ostatních? Nepovažuješ svou nemoc za trest od Boha? Věříš, že utrpení má vykupující cenu? Věříš tomu opravdu celou svou bytostí? Modlíš se za dar celé této víry? Snažíš se o duchovní život, který odpovídá tvému nynějšímu stavu? Hledáš potřebnou sílu ve svátostech, neodmítáš pomoc kněze, který je ti k dispozici? Budeš umět přijmout smrt s klidem a vírou?

Zpytování svědomí podle manželského slibu

***Já... odevzdávám se tobě...
a přijímám tě za manžela.
Slibuji, že ti zachovám lásku, úctu a věrnost,
že tě nikdy neopustím,
a že s tebou ponesu všechno dobré i zlé až do smrti.
K tomu ať mi pomáhá Bůh.***

Toto zpytování svědomí není pro každotýdenní použití. Je vhodné jednou či dvakrát do roka jako vodítko pro revizi životní cesty. Představuje velmi náročný souhrn požadavků. Nemůžeme čekat, že budou všechny splněny. Ale můžeme se ptát, zda jsme na cestě k jejich splnění, nebo na cestě úplně jiné.

V textu není rozlišován většinou mužský a ženský rod, užívá se jen slova „manžel“. Je to z důvodů lepší čitelnosti textu. Vše, co je v něm napsáno, ovšem platí jak pro manžela tak pro manželku. A je velmi důležité, aby při zpytování svědomí aplikoval každý předložené otázky výhradně na sebe samého, ne na svého partnera (partnerku). Pokud se potom pár rozhodne pro vzájemné sdílení, což je velmi žádoucí, je třeba, aby každý spíš mluvil o tom, co jemu samotnému nejde, než aby na základě zpovědního zrcadla vyčítal chyby svému protějšku.

1. Já odevzdávám se tobě...

- Věřím, že manželství je pro mne povoláním od Boha, mou cestou k Němu, uvědomuji si, že v něm nežiji jen pro jakési své partnerovo nebo společné rodinné štěstí, pohodu, spokojenost,....?
- Ale mám v něm a jeho prostřednictvím úkoly od Pána - v rodině, církvi, společnosti?
- Jak často, při jakých příležitostech si to uvědomím?
- Žiji trvale těmito velikými skutečnostmi, vděčností, zodpovědností za Boží zájem, důvěru, možnosti pro každého z nás?
- Co vše jsem schopen investovat? Co obětovat?
- Čeho se vzdát pro naše manželství:
- Svých minulých svazků?
- Svých zájmů?
- I množství práce, které mě příliš zaměstnává, vyčerpává, odlučuje,... ohrožuje manželské a rodinné soužití (popř. i jinak - neuspokojuje svou odborností, náročností,... nebo minimálním potřebným efektem apod.)
- Dávám pro společné užívání vše, co mám?
- Dávám plně k dispozici vše, co jsem?
- Nechávám sebe, svůj život ovlivňovat svým partnerem? Čím, v čem, jak dalece? Zcela?
- Nehájím příliš svá práva, ale zdůrazňuji dostatečně (i sám sobě) své povinnosti?
- Vzdávám se dokonce všech svých práv, včetně práva sebe na sebe, a přiznávám všechna tato práva svému manželovi?
- Snažím se budovat pro svého partnera prostředí, v němž by mohl růst?
- Chci mu být prostředníkem jeho růstu, všemožně mu pomáhat?
- Usiluji být mu prostředníkem zvláštních Božích milostí, daných svátostí manželství, vzájemně se posvěcovat?

2. Přijímám tě za manžela...

- Odevzdat se a přijmout to je vlastní svátostná forma, náplň manželství.
- Plně se někomu odevzdat a plně nějakého jiného člověka přijmout do svého světa, života, do sebe...
- nemůže to být asi nikdy tak zcela snadné, jednoduché
- (ani ten životní zvrát - změna, doba sžívání - vzájemného objevování a odhalování všech možných důsledků těchto velikých, vznešených ideálů).
- Není to v lidských silách!

- Bůh se však stará, přispívá dokonce zvláštními milostmi, pokud o ně dva dotyční stojí,
- jsou disponování navzájem si je zprostředkovat...
- Jak se starám o tyto příležitosti?
- Jak jsem zodpovědný za to, co můj manžel (manželka) může přese mne od Pána získat?
- Jak dalece ho (ji) přijímám do svého života?
- Se vším, co znamená, má, dokáže,... s jeho schopnostmi, přednostmi?
- I s jeho nedostatky, nemocemi, slabostmi, špatnými sklony, vlastnostmi?
- S tím, co neumí, nedokáže, s jeho zápasy a hříchy?
- S jeho minulostí, závislostmi, závazky, pocity...?
- I s jeho plány, přáními, touhami?
- S jeho nároky, požadavky?
- S jeho ideály?
- Přijímám ho veselého i vážného, radostného i smutného, ustaraného?
- Mírného i rozhněvaného, přetaženého, vyčerpaného?
- Slabého a chybného, úspěšného i nedoceneného, ve slávě i v ponížení...?
- Takového jaký je (byl a bude)?
- Ctím, co je v úctě u něho a miluji, co má rád?
- K ničemu, co se ho týká, nechci a nemohu zůstat lhostejný! (zaměstnání, příbuzní, kamarádi a kolegové, koníčky...)

3. ...slibuji, že ti zachovám lásku...

- Láskou musí být dáno, že se dávám aktivně zcela k dispozici, přijímám svého manžela, stává se součástí mne a já jeho...
- Máme o sebe navzájem pečovat, starat se o vzájemné štěstí, nést společně břemena, působit si rozkoš, ale především spoluzodpovídat za vzájemný růst a spásu,
- což může někdy znamenat i naopak: působení si bolesti a smutku...
- Máme se každý zvlášť i společně přibližovat k Pánu, dojít jednoty srdce, spolupracovat na spáse světa!
- Manželství má být pro nás školou lásky - lásky vzájemné, k bližním, k Bohu.
- Má se stát zjevením Boží lásky a jednoty lidem!
- Co všechno to vyžaduje a předpokládá!
- Žádný z našich kroků však nesmí být bez lásky!
- Ta musí motivovat a být kritériem všeho!
- Sleduji pozorně, co můj druh zrovna potřebuje ke svému růstu?
- Mám s ním trpělivost v jeho různých souženích a bojích, nemocech..., v jeho opravdových chybách, hříších?
- Jsem schopen i dlouhodobě hledat, co potřebuje, co prospívá jeho růstu, dělá ho lepším,
- podporuje jeho velkorysost, lásku, odvahu, chuť do života... a ne ubíjí, vyčleňuje ze společenství, sráží, podporuje jeho špatné sklony, uspokojuje jeho sobectví...
- (Vždy se to, co potřebuje neshoduje s tím, co chce, a někdy se to nepozná lehce, okamžitě...)
- Dokážu správně rozeznat, co je potřebné, nutné, správné, dobré říkat, sdělovat, a co ne (co je lepší správně přejít, zamlčet, tiše obětovat) - z hlediska lásky, ohleduplnosti, růstu, manželské diplomacie a taktiky...?
- Umožňuji svému manželovi upřímnost, otevřenost, přímé jednání?
- Jak reaguji na jeho upřímnost, otevřené jednání?
- Může i z mých kritik (napomínání, rad...) vycítit, že je milován?
- Hledám i já lásku v jeho kritikách?
- Jsem si vědom, že láska předpokládá především důvěru?
- Je na prvním místě mých i našich snah budování krásného manželství? Jsem si vědom, že to není věc jednou daná, ale je nutno ji pěstovat?
- Věřím ve svého manžela?
- Věřím v jeho nekonečnou budoucnost?
- Věřím v jeho nesmírné možnosti? (v Pánu - s Pánem)
- Věřím v jeho možný růst?
- Věřím v jeho stálý růst?
- Zavazuje mne i jeho víra ve mne?

- Usiluji i o svůj růst?
- Pěstuji svůj osobní styk, život s Bohem? Jsem v něm věrný?
- Je na mne spolehnutí?
- Jsem trvale ochoten k oběti?

4. ... slibuji, že ti zachovám úctu...

- Manželským spojením dvou lidí, dvou lidských životů, těl, úsilím o sjednocování... ještě nezaniká každý člověk z páru. Naopak!
- Každý nadále stále zůstává (má zůstat) samostatným jedincem, osobností, originálním obrazem (viz jeho osobní život s Bohem a zodpovědnost před ním) a zasluhuje úctu do všech důsledků!
- Uvědomuji si dostatečně tyto velké skutečnosti?
- Nečiním si institucí manželství žádná práva na svého partnera?
- Přijímám s hlubokou láskou, vděčností a zodpovědností jeho odevzdání se z lásky, kterým mě k mnohému opravňuje, zmocňuje?
- Odevzdávám mu i já sebe, svůj život láskyplně, závazně?
- Jak si vážím toho, že mě přijal do svého života?
- Respektuji jeho práva na svobodný vývoj, život s Pánem?
- Jak ho pomáhám pěstovat?
- Čím přispívám ke zdravému dotváření osobnosti?
- Má můj partner i své určité soukromí, pokud o ně stojí, potřebuje ho? Máme každý své soukromí s Pánem?
- Co pro mne znamenají naše nejintimnější setkání? Jaké úmysly do nich vkládám?
- Co asi znamenají pro mého manžela? K čemu nás vedou? Co jim předchází a co následuje?
- Jsou pro oba především důstojnými projevy naší lásky? A symboly stvrzení našeho všestranného manželského odevzdání se a přijetí? (Prostředky k rozmnožování milostí našeho svátostného stavu?)

5. ... slibuji, že ti zachovám věrnost...

- Aby mohlo manželství dosáhnout svých cílů, přiblížit se ke svým ideálům, splnit účel a očekávání..., aby mohlo vůbec existovat a rozvíjet se, předpokládá oboustranné rozhodnutí: Navždy a bez výhrady!
- Na začátku našeho manželství bylo toto rozhodnutí, dokonce slib!
- Ale vím, co to v důsledcích znamená?
- Obnovuji častěji toto smýšlení a rozhodnutí? Je trvalé?
- Nepřipouštím si jakékoli pochybnosti o správnosti své volby, resp. nelituji a nechci vzít zpět své slovo - za jakýchkoli okolností? Ani v legraci?
- Dokážu hájit své ideály o manželství, žádat vždy znovu uctivé vyjadřování o manželovi, chování k němu, např. i mezi kolegy v zaměstnání?
- Stojím na manželově straně i v situacích, kdy se mýlí apod.? Vyžaduje-li to podpoření jeho autority aj.? (před dětmi i jinými lidmi)
- Neshodím ho před ostatními ve chvílích, kdy je slabý, ale má dobrý úmysl?
- Jsem schopen(a) být mu věrný, i když se za něho stydím apod.?
- Jsem ochoten(a) odpustit svému partnerovi jakékoliv provinění proti manželské věrnosti? (Nepodmiňuji věrnost svou stejnými nároky, požadavky, právy?)
- Chápu a prožívám, že i manželská věrnost je záležitostí vůle, a ne jen věcí citu nebo rozumu?
- Jak se snažím věrnost usnadnit svému partnerovi?

6. ... slibuji, že tě nikdy neopustím...

- Partnerovi má být dána důvěra - bezmezná, nevyčerpatelná a nekonečně mnoho možností, příležitostí stát se lepším, růst...
- Roste už pouhou mojí vírou v něj.
- Ale zároveň se předpokládá, že ten druhý není žádný anděl, má své vlastnosti, sklony, chyby, zlozvyky...

- Věřím, že je možné s nimi hnout, překonat je, ale nesmím to klást jako podmínku. Musím vycházet z toho, jaký je, ze současné situace, a dokonce ještě více: i v případě, že bude skutečně (třeba dočasně) stále horší. Já nemám právo ho opustit.
- Ani když je „zlej“, „nezaslouží si mé obětování se“ ... apod.
- Jsem si plně vědom tohoto závazku?
- Jak se to projevuje?
- Opustil jsem svého manžela v jeho nebo společných těžkostech, nepříjemnostech, starostech? V nemoci, v indispozici?
- V jeho chybách?
- Jsem manželem i tehdy, když mi svým zaslepeným jednáním křivdí, ubližuje? Jak se to projevuje?
- Sdílím s ním své radostné, povzbudivé zážitky?
- Raduji se z jeho radostí?
- Nakolik jsem přístupný jeho sdělování se?
- Umožním mu sdílení i jeho potíží, obav?
- Vyslechnu ho se zájmem, snažím se chápat, pomáhat?
- Necítí se se mnou často (převážně) sám?
- Žijeme „spolu“ a ne pouze „vedle sebe“?
- Jsem s ním, i když mu nerozumím, nemohu pomoci?
- Jak mu to dám znát?
- Může se mě zachytit, opřít se o mne, když je vyčerpaný, na dně, v krizi, sám před sebou, i před druhými ponížený, zdrcený, zbytečný...?
- Poznává, že ho potřebuji i takového, že jsem v těchto situacích s ním?
- Čekám totéž v podobných chvílích i já od něho? Jak to dám najevo?
- Neuzavírám se spíš do sebe, svých trablů, strachu, bolestí, zmatků?
- Co proti tomu dělám?

7. ... slibuji, že s tebou ponesu všechno dobré i zlé až do smrti (k tomu at' mi pomáhá Bůh)

- Manželský slib tedy znamená dvojí:
 - jednak ochotu snášet až do nejděší smrti všechny ty vlastnosti, nepříjemné projevy toho druhého, sdílet s ním veškerý jeho i svůj život...
 - a zároveň lásku, jež předpokládá, že si svého manžela „nezaškatulkují“, nezařadím a neprohlásím, že ho znám a vím, co od něho mohu čekat...
- Lásku, jako trvalou víru v růst, v budoucnost, ač třeba pokroky trvají léta a nejsou patrné...
- Láska znamená nejen nést společně „bonbónky“ a nést břemena, ale počítat i s krizemi „dočasnými“, neděsit se jich, nevzdát se předem, ale připravit se, zdravě je prožít.
- A nedopustit smrt manželství sebeláskou - boji nebo nudou.
- Ve snaze milovat, neustále usilovat o zlepšování druhého, který nikdy nedosáhne maximální úrovně, k tomu nikdy nemůže dojít.
- Toto ovšem není v mezích, možnostech člověka. Ale budování manželství je i zájem a dílo Boží! V to věříme.
- Jsem si toho vědom?
- Jak jsme spolu spojení přes Pána ve šťastných, bolestných, všedních chvílích?
- Modlíme se vděčně ve společné radosti?
- V neshodách?
- V obdobích nesouladu?
- S návštěvami přátel?
- Vedeme společný duchovní život?
- Jak rozsáhlý, pravidelný, důsledný?
- Ve společenství s církví?
- Jak pečujeme vzájemně o své zdraví - psychické i fyzické?
- Jak hospodaříme s penězi a časem?
- Zbývá něco i na dárky a podpory ostatním?
- Jaký stupeň péče věnujeme svému bytu, oblékání, společenským konvencím?
- Jsme v tom všem určitě zajedno?

- Shodujeme se v názorech, metodách výchovy dětí?
- Jak odhalujeme vliv dětí (případných dětí) na naše manželství?
- Kým pro mne děti vůbec jsou?
- Uvědomuji si vůbec, že tu nejsou jen pro rozkoš či starost rodičů a lidí kolem?
- Že jsou svobodnými Božími tvory, dětmi, novými lidmi, kteří se mají zase o kousek přiblížit původní lidské podobě a poslání?
- Zním a cítím zodpovědnost za ně?
- Za jejich početí, za jejich život?
- Za jejich všestranný vývoj, růst?
- Za jejich víru a spásu?
- Nedělám si žádné nároky na jejich život, poslušnost, vděčnost, závaznost...?
- Chci je přijímat jen jako mně, nám svěřený úkol, přinášející s sebou nejružnější vlivy, následky?
- Zdá se mi, že nás těžkosti, nepříjemnosti, náročnější situace vzdalují, odcizují a nebo působí přimknutí k sobě, spojení sil, sblížení?
- Jsem citlivý, vytrvalý, vynalézavý v projevech své lásky?
- Snažím se zabránit vkrádání nudy, která je známkou úpadku manželství, trvalým stavem, ne krizí?
- Jsem připraven obětovat všechno?
- Jsem ochoten odpustit cokoli a vím, že bez této ochoty nemá nic smysl? (I těžká provinění proti věrnosti - mohou i upevnit lásku, nemusí mít pronikavý význam. Chvilce největší bídy, kdy mě partner nejvíc potřebuje - ke komu jinému by měl jít?)
- Jsem ochoten čekat trpělivě jakkoli dlouho?
- Dokážu mluvit, je-li třeba?
- Umím mlčet?
- Je na mne spolehnutí?
- Je moje láska bezvýhradná?
- Žiji z víry v Boží zájem o naše manželství?

ZPYTOVÁNÍ SVĚDOMÍ PRO MOTORISTY

1. Uvědomuji si, že je auto dopravní prostředek? Nedělám si z něho modlu, své „zlaté tele“?
2. Křesťan, který sedí za volantem, zůstává křesťanem i jako řidič. Nekleje a nebere jméno Boží nadarmo. Chovám se podle toho?
3. Neděle je den Páně. Není to den určený výhradně k leštění a čištění auta. Jak používám svůj vůz v neděli? Používám jej pro radost, vzdělání a zotavení své rodiny? Používám jej pro službu Božímu lidu?
4. Úctu, lásku a vděčnost rodičům nemusím projevovat velkými slovy. Mohu je také někdy pozvat na výlet, zavést je někam, kam by se jindy nedostali. Mohu udělat radost opuštěným starým lidem ve svém okolí a zavést je za příbuznými, na poutní místo, do přírody. Jsem někomu jako motorista prospěšný? Jak se chovám ke starým chodcům? K policistům?
5. Hazardní jízda nemívá daleko k sebevražednému pokusu. Jsem-li za volantem, nesmím spoléhat jen na Boží prozřetelnost, ale musím vědět, že odpovídám za život svůj, svých spolujezdců a těch, s kterými se setkávám na silnici. Víím to? Zním a dodržuji dopravní předpisy?
6. Auto je dopravní prostředek. Není to prostředek k navazování známostí ani k vytahování se před osobami druhého pohlaví. Jak se chovám ke svým spolujezdkyním (spolujezdcům), stopařům?
7. Získal jsem prostředky na zakoupení auta poctivým způsobem? Jak získávám součástky, náhradní díly? Nesvádím k nepoctivosti montéry a opraváře?
8. Mluvíím i jako motorista vždy pravdu? Jak se chovám při dopravním přestupku, při dopravní nehodě? Nesvaluji vinu na druhé? Nepomlouvám jiné řidiče?
9. a 10. Auto je dopravní prostředek. Nemám je proto, abych vyvolával závist svých sousedů, a je hloupé, trápím-li se a závidím-li, když má můj soused náhodou lepší a silnější vůz. Chovám se i v tomto jako křesťan?